

# DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTAMÂNĂ

Director: C. G. DISSESCU

Prim-Redactor și  
Administrator al Revistei SILIU RĂDULESCU  
Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI  
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA  
15, STR. JULES MICHELET, 15

B. P. RĂDULESCU  
REDACTOR-ADMINISTRATOR  
1 Nov. 1893 — 17 Aug. 1931

**Al. Costin.** — *Congresul Internațional de Drept comparat de la Haga.*

**Victor Hillard.** — *Conceptul Ordinei Publice în Dreptul Internațional privat.*

**Jurisprudența română.** — *Inalta Curte de Casație și Justiție S. I.* — Apărător. — Unic martor la autentificarea unui testament. (Eugenia Marin Popescu cu Ion Rădulescu).

*Inalta Curte de Casație și Justiție S. III.* — Ordonanțe date conform legii proprietarilor. — Dacă sunt supuse apelului (George Cristescu cu Rosa Helder).

*Curtea de Apel din București S. I.* — Dotă. — Imobil Dotal. — Imprumut. — Act de cont curent garantat cu ipotecă — Autorizarea Tribunalului. — (Mihail Bungeheanu cu Banca Generală de Credit și Economie).

**Bibliografie:**

## CONGRESUL INTERNAȚIONAL DE DREPT COMPARAT DE LA HAGA (2—6 AUGUST 1932)

Acest congres a fost preparat de vre-o 2 ani de zile, din inițiativa și sub auspiciile *Academiei internaționale de drept Comparat*. Este al 4-lea congres juridic internațional, dat fiind că primele trei, organizate de „Société de législation Comparée” din Paris, au avut loc în acest oraș în 1889, în 1900 și apoi în 1921, cu ocazia celebrării semicentenarului acestei societăți.

Biurul Academiei sus arătate a stabilit ca în viitorul congres din August 1932 să se discute următoarele 20 obiective:

### *Secția I (generalități).*

- 1) Diferitele izvoare ale Dreptului, echilibrul și eraria lor în diferite sisteme juridice.
- 2) Documentarea juridică internațională.
- 3) Contribuția elementelor romane și germanice în sistemele juridice moderne.
- 4) Relațiile istorice și etnologice dintre religii și Drept.

### *Secția II Drept civil și procesura civilă.*

- 5) Raporturile dintre Dreptul comercial și Dreptul civil.
- 6) Principiile generale ale responsabilității delictuale în diferitele sisteme juridice.
- 7) Formarea și neexecutarea Contractelor în general;
- 8) Hotărârile declaratori;

*Secția III. Dreptul comercial, maritim și Drepturile intelectuale.*

- 9) Dreptul de autor al ziariștilor;
- 10) Regimul juridic al societăților pe acțiuni, din punctul de vedere al votului privilegiat și al protecției minorităților;
- 11) Deschidere de credit;
- 12) Statutul internațional al radiodifuziunii, din punctul de vedere al apărării întreprinderilor de radiodifuziune în contra întrebunțării comerciale a emisiunilor lor;

### *Secția IV. Dreptul public și Dreptul penal.*

- 13) Responsabilitatea Statului în Dreptul intern;
- 14) Regimul administrativ și inconveniente;
- 15) Unificarea regulilor privitoare la extraditație;
- 16) Aplicarea legii penale a unui Stat, infracțiuni-lor făcute de strein, în afară de teritoriul său;

### *Secția V. Dreptul internațional public și privat.*

- 17) Executarea hotărârilor streine;
- 18) Starea comparată și conflictul legilor în ce privește căsătoria civilă, căsătoria religioasă și căsătoria de facto;
- 19) Naționalitatea societăților de comerț;
- 20) Metodele pentru încheierea tratatelor internaționale;

Pentru a se facilita lucrările în vederea participării la acest congres, Biurul Academiei de Drept comparat a cerut să se formeze, în fiecare țară, un *comitet național* și să se desemneze persoanele cari se însărcinează cu redactarea rapoartelor speciale asupra chestiilor puse la ordinea zilei, sau a unora dintre ele. Rapoartele acestea urmau să fie trimise până la finele lunii Martie a. c., Biuroului Academiei și să nu treacă de 5000 cuvinte. În urmă Biuroul urma să desemneze raportori generali, câte 1 sau 2 de fiecare chestiune. Rapoartele generale au fost limitate la cel mult 10.000 cuvinte.

În țara noastră,—după câte știm—, s'a alcătuit un comitet național după inițiativa Institutului Social Român (Secția juridică) și a Societății de legislație comparată din București.

De la noi s'au trimes în timp util, următoarele 6 rapoarte :

1) *Iosif G. Cohen*, „Nationalité des sociétés de commerce“.

2) *Al. Costin* : „Les jugements déclaratoires“.

3) *Al. Costin* : „La documentation juridique internationale“.

4) *I. Ionescu Dolj* : „Le droit d'auteur des journalistes“.

5) *Traian Ionescu* : „Formation et inexécution des contrats en général“.

6) *Mircea Possa* : „L'exécution des jugements étrangers“.

În ziua de 23 Martie c., întrunindu-se Biuroul Academiei de Drept comparat, a luat în cercetare rapoartele speciale trimise din diferite țări, asupra chestiilor puse la ordinea zilei și s'au ales câte unul sau doi raportori generali pentru fiecare chestiune. Scriitorul acestor rânduri a fost desemnat ca raportor general pentru chestiunea privitoare la documentarea juridică internațională, asupra căreia s'au trimes încă 5 rapoarte din diferite țări și care urmează a fi rezumate în raportul general<sup>1)</sup>.

După informațiile noastre s'au pregătit pentru participarea la acest congres 55 de organizații juridice din toată lumea și s'au format 32 de comitete naționale în acest scop. Numai în America s'au constituit 5 mari comisii și se vor trimite delegați de 25 de asociații de avocați.

#### AL. COSTIN

Președinte la Curtea de Apel din București  
Secretar general al Institutului Social Român

## CONCEPTUL ORDINEI PUBLICE ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT<sup>2)</sup>

de VICTOR HILLARD

Dr. în Drept, Avocat

1) În definiția conceptului de ordine publică în dreptul internațional privat întâmpinăm două mari dificultăți.

Cuprinsul acestui concept este inconsistent și dinamic, iar istoria dreptului internațional privat nu ne oferă nici un ajutor, pentru că în trecut norma dominantă fiind teritorialitatea legilor, vechii autori nu au simțit nevoia de a se preocupa de o noțiune menită a reduce efectele extra-teritoriale ale legilor străine.

Numai cu prilejul răsunătorului succes al școalei lui Mancini cu preconizarea personalității legilor și a efectelor extra-teritoriale ale legilor străine care re-

gentează starea și capacitatea persoanelor respective, problema cunoașterii excepțiilor în favorarea aplicațiunii legilor teritoriale, a devenit de mare actualitate științifică.

În examinarea celor trei mari excepțiuni de la principiul personalității legilor, admise de Laurent, Weiss, Fiore, ca adepți ai doctrinei lui Mancini, găsim noțiunea ordinei publice alături de stăvechiul „locus regit actum” și de teoria autonomiei de voință.

2) Dreptul intern cunoaște o serie de instituțiuni juridice de ordine publică care sunt garantate prin sancțiunea unei nulități absolute sau relative, potrivit scopului fiecărei instituțiuni.

Dreptul internațional privat extinde asupra străinilor anumite instituțiuni juridice de ordine publică. În acest fel, ordinea publică internă cuprinde acele dispozițiuni care sunt imperative numai pentru naționali, iar ordinea publică internațională cuprinde dispozițiuni imperative pentru toți locuitorii unui teritoriu.

3) Legislația germană ocolește termenul ambiguoasă „ordine publică”, utilizând perifraza „contra bunelor moravuri și spiritului legislației germane”, iar doctrina modernă germană tinde să întrebuițeze termenul „Vorbehaltsclausel” pentru a cuprinde instituțiunile de ordine publică internațională.

Dreptul englez are termenul „Public Policy”. Domeniul rezervat aplicațiunii imperative a legii teritoriale cuprinde toate dispozițiile legale și morale menite a apăra gradul de civilizație, organizația politică, liniștea socială și echilibrul economic al unei colectivități. Legile din domeniul ordinei publice se disting de legile din domeniul ordinei private, prin aceea că neaplicarea lor generalizată duce la dezorganizarea unei funcțiuni juridice aflată în seama societății.

O lege străină a cărei aplicațiune ar veni în contradicție cu principiile înscrise în Constituția noastră, cu elementele fundamentale ale dreptului nostru public, cu normele de distribuția justiției, cu instituțiunile noastre juridice care apără creditul civil și comercial, cu sistemele noastre de proprietate funciară sau intelectuală, cu ocrotirea sănătății și muncii naționale, va avea efectele sale neutralizate pe teritoriul României, în virtutea apărării ordinei noastre publice.

Sub unghiul de vedere al conflictului de legi, constatăm că legile străine aflate în conflict cu o dispozițiune de ordine publică, devin ipso jure inaplicabile.

Noțiunea ordinei publice variază după loc și timp, fiind legată de evoluția istorică a moravurilor unei anumite colectivități, ea neputând fi perfect definitivă. Străduințele conferințelor de drept internațional privat ținute la Haga în 1894, 1900, 1904, 1925 și 1928, și în sesiunea din 1910 a Institutului de Drept Internațional, au dat rezultate relative și parțiale asupra enumerării dispozițiunilor de ordine publică în dreptul internațional.

4) Profesorul Niboyet consideră numai legile asupra moralei și ordinei ca fiind adevărate dispozițiuni de ordine publică în sensul dreptului internațional-privat, celelalte legi obișnuit enumerate de doctrină și de

1. Aceste rapoarte speciale sunt ale d-lor : *Joseph Dubois*, directorul Oficiului de legislație străină, Minist. Justiției din Paris ; prof. *Amedeo Giannini* (Roma), prof. *El. Kaila* (Helsinki, Finlanda) ; prof. *Karol Koramyi* (Lwow, Polonia) și prof. *Ernst Rabel* (Berlin).

2) Nu intră în cadrul acestei cercetări de a ne ocupa de noțiuni considerate de ordine publică universală, ca prohibițiunea sclavajului, combaterea pirateriei, etc., care aparțin Dreptului Ginșilor.

jurisprudență, fiind în realitate legi generale de firească aplicațiune teritorială.

Prin acest mod de a vedea D-I Niboyet face o adaptare a doctrinei marelui său profesor Antoine Pillet, care identifica legile de ordine publică cu legile generale și deci recunoștea drepturilor născute sub imperiul unei legi de ordine publică ca lege generală și „normal competentă”, efecte mult mai întinse decât recunosc alți autort.

Intre domeniul legilor generale și domeniul dispozițiilor de ordine publică, nu este un raport de coincidență — cum rezultă din doctrina lui Pillet — ci de interdependență juridică, în sensul că aceste două serii de instituțiuni legale nu ar putea să-și îndeplinească funcțiunea și să-și atingă scopul dacă nu și-ar împrumuta reciproc trăsăturile esențiale.

Astfel legile de ordine publică ar fi iluzorii dacă nu s'ar aplica în mod general tuturor locuitorilor de pe un anumit teritoriu, iar legile generale nu și-ar atinge scopul dacă nu ar dobândi acelaș caracter imperativ ca legile de ordine publică,

5) Doctrina profesată de Profesorul Bertin — având o bază de plecare stabilită de Savigny — este mai apropiată de adevăr și mai adecvată scopului pur defensiv al conceptului de ordine publică.

În cazul în care între legislațiile anumitor state există deosebiri esențiale în sensul că o instituție juridică nu are echivalentul ei în cealaltă legislație, adică între cele două state nu există un minimum de comunitate de drept internațional privat, atunci acest gol va fi împlinit prin conceptul ordinei publice.

Astfel dacă o lege străină prevede poligamia și legea națională nu are un echivalent, pentru că alta este concepția națională asupra moralei și căsătoriei, legea străină nu va avea aplicațiune, în virtutea dispozițiilor care reglementează monogamia ca principiu de ordine publică.

6) Legile de ordine publică pot avea două feluri de efecte <sup>1)</sup> un efect *defensiv* (o prohibițiune împiedică aplicarea unei legi străine socotită ca nocivă), și un efect *subiectiv* (o dispozițiune imperativă a legii naționale stabilește în mod obligator pentru toți locuitorii țării un anumit regim juridic, paralizând astfel orice efect al vre-unei legi străine).

Efectele subiective ale ordinei publice locale intervin de obicei în cazurile în care, după expresia lui Bertin, nu există minimul de echivalență între cele două legislații aflate în atingere.

Ordinea publică va avea un efect defensiv în cazul când o dispozițiune a legii străine prevede că o căsătorie între persoane din clase sociale deosebite, este interzisă; această prohibițiune va fi neutralizată prin efectul principiilor noastre constituționale asupra egalității și a concepției noastre politico-morale asupra valorii personalității umane.

Ordinea noastră publică va avea un efect substitutiv dacă o lege străină nu organizează în favoarea

unei familii străine domiciliată în România nici o îndatorire de alimentare între rude, lăsând astfel pe unii membri ai unei familii în mizerie în timp ce alți membri ai familiei ar huzuri în belșug; legea română care consideră nepăsarea legii străine ca o jicnire a moralei și a ordinei noastre publice se va substitui legii străine, statuând ca lege de ordine publică, o obligație de alimentare.

Deasemenea legile noastre vor avea un efect substitutiv în cazul în care prin un conflict negativ de competență un străin domiciliat în România, nu ar avea posibilitatea sesizării vreunui for judecătoresc.

7) Îndatorirea unui Stat de a asigura colectivității un anumit echilibru economic, o anumită ordine socială și o morală publică, se limitează la hotarele teritorului său.

Legile de ordine publică, asigurând exercițiul funcțiilor etatice pe un anumit teritoriu și în limitele acelui teritoriu, nu vom înregistra — în mod normal — conflicte între legi de ordine publică, decât sub forma mai rară a unui conflict de drepturi câștigate, desfășurată înaintea justiției unui stat terțiu.

Instanța sesizată cu un conflict de legi de ordine publică va fi datoare a încerca să aplice ambele legi ale celor două state în așa fel încât să asigure cel puțin în mod alternativ realizarea scopurilor celor mai esențiale ale ambelor legi, sau să aplice acea lege a cărei aplicațiune va fi mai eficace pentru realizarea scopului comun al celor două legi.

Exempli gratia: în un conflict de legi asupra publicității transferurilor drepturilor reale, va avea preferință legea care guvernează efectiv bunul supus drepturilor reale.

În cazul în care scopurile celor două legi de ordine publică sunt în o divergență de finalități juridice, atunci instanța terță va rezolvi conflictul în favoarea acelui sistem străin care este mai asemănător cu sistemul său propriu.

Această gradare a soluțiilor se impune ca un act de deferență pentru suveranitatea statelor respective, căci legiferarea asupra chestiunilor de ordine publică este exercițiul suveranității politice a unui stat în o formă juridică directă.

8) Statul suveran fiind liber a rândui potrivit complexului său specific normele sale de viață, menite a asigura echilibrul social și a armoniza interesele populației în cadrul teritorului său, jurisprudența va fi suverană a aprecia în fiecare speța potrivit legilor forului sesizat, măsura în care legea străină poate fi dăunătoare vieții colective, trebuind deci a fi neutralizată prin simplă neaplicare a legii străine pe teritoriul național în locul legii străine.

În greaua sarcină ce revine jurisprudenței, trebuie să ne ferim de exagerarea acestui concept eminent defensiv, prin hipertrofierea noțiunii de suveranitate teritorială sau prin încălcarea politicului asupra juridicului.

Curtea noastră de Casație a făcut în mod recent, o fericită aplicațiune a principiilor de drept interna-

1) Pillet — Niboyet Droit International Privé, în acest sens.

țional în materie de ordine publică internațională, statuând că legea asupra socializării proprietății private din Rusia Sovietică nu 'și poate găsi aplicațiune la noi pentru bunurile aflate pe teritoriul nostru și aparținând Rușilor din Rusia Sovietică, deoarece o asemenea lege este în contradicere formală cu ordinea noastră socială \*).

In acelaș sens s'a pronunțat și Curtea de Casație din Franța \*\*).

Jurisprudența noastră nu trebuie să urmeze o parte din jurisprudența franceză care sub influența lui Pillet confundă legile generale cu legile de ordine publică, căci între aceste două categorii juridice există un raport de două sfere concentrice cu raze inegale, raza legilor generale fiind mai mare de cât raza legilor de ordine publică.

9) Conceptul ordinii publice — cu substanța sa fragilă, inconștientă și necesar fluctuantă —, trebuie să rămână instrumentul de cumpănirea raportului de forțe între imperatiivele legilor teritoriale pe de o parte, exigențele legilor personale și a situațiilor juridice normal dobândite, pe de altă parte.

Această mănuire a noțiunii „ordinii publice“ este de această dată excepțional de delicată, căci după sugestiva formulă a profesorului Bardin, „tout en elle est exceptionnel, depuis la territorialité spéciale de ses effets et l'actualité de son intervention, jusqu'à la mobilité de ses applications et à l'impossibilité de sa définition“.

VICTOR HILLARD

Dr. în drept, Avocat

## JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

### INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I a

Andiența de la 15 Iunie 1931

Președinția D-lui Al. Iuca, Prim-Președinte

Eugenia Marin Popescu cu Ioan N. Rădulescu

APĂRĂTOR. — DREPTUL DE A REDACTA ACTE ÎN FAȚA TRIBUNALULUI. — ART. 37 ȘI 38 DIN LEGEA AVOCAȚILOR.

APĂRĂTOR. — DACĂ POATE SERVI CA UNIC MARTOR PENTRU IDENTITATE. — ART. 38 DIN LEGEA AVOCAȚILOR. — ART. 9, 13 ȘI 16 DIN LEGEA AUTENTIFICĂRII ACTELOR.

1<sup>o</sup> Apărătorul are dreptul să redacteze acte de notariat atât la judecătoria pe lângă care profesează cât și în fața Tribunalului respectiv, de oarice art. 37 al I din legea avocaților, nu numai că nu pune nici o îngrădire dreptului apărătorilor de a redacta acte de notariat, dar dimpotrivă, exprimându-se în termeni generali prevede formal că acest drept privește actele cari au să fi autentificate la ori ce autoritate, unde nu sunt notari publici ca în vechiul Regat.

2<sup>o</sup> Apărătorul fiind asimilat avocatului sub

raportul autentificării actelor, urmează că el în calitate de redactor al actului, poate servi drept unic martor pentru stabilirea identității părților în condițiunile art. 38 din legea avocaților.

No. 797. — Respins ca nefundat recursul făcut de către Eugenia Marin Popescu și alții în contra Jurnalului cu No. 777 din 8 Martie 1929 și a deciziunii cu No. 69/930 a Curții de Apel din Craiova S. II-a în proces cu Ion N. Rădulescu.

Curtea deliberând,

Văzând primul motiv de casare :

1. „Exces de putere. Violarea art. 9, 13 și 19 din „legea pentru autentificarea actelor ; violarea art. 37 „al. 1 din legea pentru organizarea și unificarea corpului de avocați din 21 Februarie 1923, violarea art. 115 din aceeaș lege ; violarea art. 125 din legea judecătorilor de ocol ; violarea art. 38, 39 și 50 din legea avocaților.

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs din care rezultă că Maria I. Rădulescu — azi decedată și reprezentată prin recurențele Eugenia M. Popescu Virginia I. Rădulescu și Elena I. Rădulescu — a intențat acțiune, în calitate de moștenitoare legală a defunctei Eugenia G. Constantinescu, în contra intimatului, Ion Rădulescu, pentru anularea testamentului autentificat de Tribunalul Vâlcea sub No. 487/1921, prin care numita defunctă lăsase intimatului întreaga ei avere ; iar în sprijinul acțiunii a invocat motivele că testamentul este nul sub raportul formei întrucât a fost redactat și operațiunea autentificării a fost săvârșită în asistența unui apărător, care n'avea căderea după lege să redacteze și nici să asiste la autentificare ; că testamentul trebuie anulat și fiindcă voința testatoarei a fost captată prin manopere dolosive ;

Că Tribunalul Vâlcea Secția I-a a admis acțiunea pe primul motiv prin sentința No. 777/1928 ;

Că făcându-se apel de intimat, Curtea de Craiova a admis în principiu apelul prin jurnalul No. 777/1929 și a respins primul motiv al acțiunii, motivând că apărătorii au dreptul, conform art. 37 din legea corpului de avocați din 1923, să redacteze acte ce se prezintă spre autentificare și acest drept îl au nu numai în privința actelor ce se prezintă la Judecătoriile pe lângă care ei pledează, ci și în privința acelor ce se autentifică de Tribunale ; că între acest articol și art. 115 din aceeaș lege, care în principiu limitează exercițiul profesiei apărătorilor numai pe lângă Judecătoriile respective, nu există antinomie ; că legea avocaților dând apărătorilor dreptul de a redacta acte în fața Tribunalelelor, implicite-le-a conferit acelor și dreptul la împlinirea celorlalte formalități pentru autentificare, precum de a scrie actul și atesta identitatea părților ; că, dar în speță testamentul a putut fi redactat de un apărător, iar autentificarea s'a putut face în prezența acestuia și astfel testamentul este valabil sub acest raport ;

Că, în urma, Curtea de fond, prin deciziunea atacată cu recurs, a admis în fond apelul intimatului și

\*) Cas. III. No. 223/929. P. S. 1939 p. 175.

\*\*) Req. 9 Iulie 1929. D. H. 1929 p. 457.

a și respins acțiunea în anularea testamentului, motivând că al doilea motiv al acțiunii este de asemenea nefondat de oarece din probele administrate nu rezultă că testamentul este fructul captațiunii voinții testatoarei de către intimat prin mijloace dolosive;

Având în vedere că prin primul motiv de casare recurentele pretind că numai cu violarea art. 9, 13, 16 din legea autentificării actelor, art. 37 al. 1, 115, 38, 39, 50 din legea avocaților dela 1923, art. 115 din legea Judecătoriilor de Ocol și cu exces de putere a putut Curtea de Apel să decidă că testamentul în discuție, care este redactat de un apărător, care a servit și ca martor de indentitate, este valabil când în realitate este nul întrucât apărătorii nu au dreptul de a instrumenta în față Tribunalului, ci numai la Judecătoriile unde profesază;

Considerând că art. 37 al. 1 din legea dela 21 Februarie 1923 pentru organizarea și unificarea corpului de avocați prevede formal că actele prezentate pentru autentificarea la orice autoritate în localitățile unde nu sunt notari publici trebuiesc a fi redactate de un avocat sau apărător;

Considerând că acest text de lege nepunând nici o îngrădire dreptului apărătorului de a redacta acte de notariat și dimpotrivă, exprimându-se în termeni generali, că acest drept privește actele care au a fi autentificate „la orice autoritate” unde nu sunt notari publici — ca în Vechiul Regat — rezultă precum apare evident și din desbaterile parlamentare asupra acestui punct și se exprimă formal art. 38 din regulamentul legii avocaților, că apărătorul are dreptul să redacteze acte de notariat atât la Judecătoria pe lângă care profesază cât și în fața Tribunalului respectiv;

Că fiind dar asimilat sub acest raport avocatului, apărătorul, în calitate de redactor, poate servi și de unic martor pentru stabilirea identității părților în condițiunile art. 38 din legea avocaților și este supus îndatoririlor prevăzute de aceeași lege prin art. 39 și 50 — invocate în speță prin motivele de casare;

Considerând că art. 115 din legea avocaților, prevăzând că apărătorii din Vechiul Regat vor putea continua exercițiul profesiei lor numai înaintea Judecătoriilor de Ocoale unde se află înscrși în tablou, a înțeles prin această dispozițiune generală să se refere la dreptul apărătorilor de a apăra sau reprezenta în Justiție, restrângând exercițiul acestui drept al apărătorilor numai înaintea Judecătoriilor respective;

Că, însă, din această dispozițiune generală sau din altă dispozițiune a legii nu rezultă că în ce privește competența apărătorului de a redacta acte de notariat, legiuitorul ar fi înțeles să revină asupra dispozițiunii speciale din art. 37 și să dispună altfel;

Considerând că, nu se poate trage nici un argument contrariu din art. 125 al legii Judecătoriilor de Ocoale fiindcă pe lângă că acest articol are o redacțiune aproape identică articolului 115 din legea avocaților dela 1923, dar mai mult, această ultimă lege este ulterioară legii Judecătoriilor de ocoale și constituie o

lege specială pentru organizarea apărătorilor și determinarea drepturilor acestora;

Că deasemenea nici art. 9, 13, 16 din legea pentru autentificarea actelor nu duc la altă concluziune întrucât, independent de orice altă considerațiune, acele texte nu se referă la competența apărătorilor de a redacta acte de notariat;

Considerând prin urmare, că în speță testamentul în discuție, deși autentificat la Tribunal, a putut totuși fi redactat de un apărător, care a putut servi și ca martor pentru identitate.

Că din acest punct de vedere Curtea de Apel cu drept cuvânt a decis că testamentul este valabil; astfel că primul motiv de casare nu este întemeiat; 1)

Pentru aceste motive respinge.

## INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența de la 25 Mai 1931

Președinția D-lui D. Volanschi, Prim Președinte

George Cristescu cu Roza Helder și alții

ORDONAȚE DATE CONFORM LEGII PROPRIETARILOR. — DACĂ SUNT SUPUSE APELULUI LA INSTANȚA SUPERIOARĂ. — ART. 2 ȘI 12 DIN LEGEA PROPRIETARILOR.

ORDONAȚE DATE CONFORM LEGII PROPRIETATILOR. — TERMEN DE APEL. — CUM ARE A FI SOCOTIT. — ART. 2 ȘI 12 DIN LEGEA PROPRIETARILOR.

Ordonanțele date de președintele Tribunalului sau de Judecătorul de Ocol în virtutea art. 2 din legea proprietarilor nu sunt ordonanțe prezidențiale în sensul art. 66 bis pr. civilă ca să tindă numai la luarea de măsuri provizorii și conservatorii, ci sunt hotărâri intervenite pentru constatarea unor drepturi în favoarea proprietarului, astfel că ele urmează să fie supuse apelului la instanța superioară Tribunalul sau Curte, iar dacă prin art. 13 legiuitorul acordă chiriașului dreptul la contestațiune în contra ordonanțelor date pe baza art. 2, de aci nu rezultă că el a suprimat dreptul de apel în contra lor, deoarece contestațiunea este numai o cale de retracțare iar nu de reformare.

2<sup>o</sup> Termenul de apel în contra ordonanțelor de expulzare date conform art. 2 din legea proprietarilor, are a se socoti tot conform art. 12 și anume: 3 zile de la pronunțare, deoarece deși ordonanțele de expulzare se dau pe cale grațioasă iar nu cu citarea părților, însă art. 12 nu face nici o distincțiune în această privință.

No. 828. — Respins după divergență recursul făcut de către George Cristescu în contra deciziei Curții de Apel din București în proces cu Roza Helder și alții.

1) Motivul 2 de recurs fără interes jurisprudențial.

## Curtea deliberând,

## Asupra recursului de faţă:

Având în vedere deciziunea atacată din care rezultă că, intimaţii de astăzi, în calitate de moştenitori ai def. S. S. L. Gutman, fiind proprietarii ai unui imobil, închiriat recurentului cu act autentic, au cerut şi obţinut la 23 Ianuarie 1923, dela Preşedintele Tribunalului Ilfov S. I-a o ordonanţă în baza art. 2 legea proprietarilor, prin care s'a declarat reziliat contractul de închiriere în discuţiune şi s'a ordonat radierea lui din registrele de mutaţiuni ale Tribunalului Ilfov S. Notariat.

Că, în contra acestei ordonanţe recurentul introducând apel înaintea Curţii din Bucureşti, la 11 Noembrie 1929, această instanţă, prin deciziunea dedusă astăzi în recurs, i-a respins apelul ca tardiv.

Că, pentru a decide astfel, Curtea de fond constată în fapt şi motivează că, apelurile contra Ordonanţelor date de Preşedintele de Tribunal, în virtutea art. 2 legea proprietarilor, au a fi introduse în termen de 3 zile libere de la pronunţare; că, în speţă apelul recurentului a fost introdus, după cum s'a arătat, peste acest termen; că el a fost introdus peste termenul de trei zile libere şi de la comunicarea ordonanţei fiind constant că comunicarea a avut loc la treizeci şi unu Ianuarie 1923 şi, în condiţiunile în care ea s'a îndeplinit, a fost bine făcută.

Având în vedere că, în contra deciziei Curţii de fond recurentul introducând prezentul recurs, a formulat 4 motive de casare, asupra cărora în şedinţa dela 16 Martie a. c. neîntrunindu-se numărul de voturi, cerut de legea organică a Inaltei Curţi, judecata lor a fost trimisă înaintea completului de divergenţă de astăzi.

Văzând motivele de casare astfel formulate:

„1) Violarea art. 2 şi 12 din legea proprietarilor şi greşita lor interpretare.

„2) Violarea art. 69 şi 72 proc. civilă.

„3) Violarea şi denaturarea contractului şi art. 1970 „cod comercial.

„4) Violarea art. 1970 c. c. combinat cu art. 4 legea proprietarilor şi 64 proc. civilă. Denaturarea contractului şi greşită aplicare.

Considerând după cum rezultă din art. 1, 2, 3 şi urm. din legea proprietarilor, legiuitorul din 1903, pentru valorificarea drepturilor rezultând pentru proprietarii din contractele lor de închiriere, le pune la îndemână atât o cale sumară şi excepţională art. 2 şi 3, cât şi calea dreptului comun (art. 20); că, atunci când ei vor să beneficieze de calea excepţională, legiuitorul are în vedere şi cazul când cererea proprietarului se întemeiază pe contracte de închiriere autentice şi cazul când contractul de locaţiune nu îmbracă această formă.

Că, pentru primul caz, dacă în acelaş timp contractul prevede clauză rezolutorie expresă şi este învestit cu formula executorie, iar cererea proprietarilor are drept obiect plata chiriei sau evacuarea chiriaşului

pentru neachitarea ei, legiuitorul din 1903, prin art. 2 a pus la dispoziţiunea proprietarilor o procedură care are caracterul unei căi de executare, în virtutea căreia dânsi pot cere şi obţine în Camera de Consiliu şi fără citarea părţilor, o ordonanţă din partea Judecătorului de Ocol, sau Preşedintelui Tribunalului — după competenţa determinată de valoarea locativă a contractului — pentru evacuarea chiriaşului.

Că, pentru cazul când contractul nu este autentic şi proprietarul nu voeşte să se folosească de disp. art. 2 care nu-s obligatorii pentru el, sau cere valorificarea altor pretenţii decât plata chiriei sau evacuarea, legea le pune la dispoziţiunea prin art. 3 calea contencioasă, cu citarea părţilor, prevăzând însă pentru judecarea acestor cereri o procedură mai expeditivă decât aceia din drept comun.

Având în vedere că legiuitorul din 1903 organizând prin art. 12 şi 13 şi căile de atac în materie dispune prin art. 12 că hotărârea Preşedintelui sau Judecătorului de ocol astfel pronunţată, va putea fi atacată cu apel în termen de trei zile de la pronunţare, iar prin art. 13 după ce determină modul de judecată al contestaţiunilor la executare, precizează prin al. 2, că, cel ce a uzat de calea contestaţiunii, nu mai poate face apel conform art. 12.

Considerând că prin cuvântul „hotărâre“ întrebuinţat de legiuitor în art. 12 are a fi înţeles şi ordonanţele date de Judecătorul de Ocol sau Preşedintele Tribunalului în virtutea art. 2 din lege, deoarece termenul de hotărâre este general şi cât timp dreptul de apel în contra acestor ordonanţe nu a fost ridicat în mod expres, — el subzistă în virtutea principiului general de procedură al celor două grade de jurisdicţiune; că, acest termen de apel nu poate fi decât cel prevăzut şi reglementat de art. 12, acesta fiind singurul prevăzut de legiuitorul din 1903; că, aceste ordonanţe neavând caracterul unor Ordonanţe prezidenţiale în sensul celor prevăzute de art. 66 bis proc. civ. pentru luarea de măsuri provizorii şi conservatorii, ci fiind hotărâri intervenite pentru constatarea unor drepturi în favoarea proprietarului, ele sunt supuse apelului la instanţa superioară, Tribunal, sau Curţi de Apel după cum ordonanţa a fost dată de Judele de Ocol, Preşedintele Tribunalului.

Considerând că, deşi prin art. 13 legiuitorul acordă chiriaşului dreptul la contestaţiune în contra ordonanţelor date pe baza art. 2, de aci nu rezultă că el a suprimat dreptul de apel în contra lor, deoarece contestaţiunea este o cale de retractare iar nu de reformare; că, din punerea în concordanţă a dispoziţiunilor acestui text cu cel din art. 2 şi 12 rezultă că, în contra ordonanţelor de evacuare, legiuitorul din 1903 a instituit două căi de atac şi anume: apelul la instanţa superioară şi contestaţiunea la executare, făcută înaintea aceleiaşi instanţe, partea având facultatea de alegere, iar potrivit art. 13 al. 2, calea aleasă exclude pe cealaltă.

Că, dar, apelul recurentului la Curtea de fond contra Ordonanţei Preşedintelui Tribunalului Ilfov, prin

care s'a declarat reziliat contractul său de locațiune, bine a fost declarat admisibil în drept.

Considerând, în ce privește termenul pentru introducerea acestui apel, că art. 12 care organizează dreptul de apel în materie, nu prevede decât un termen de trei zile dela pronunțare; că, deși ordonanțele de expulzare se dau pe care grațioasă, iar nu cu citarea părților, însă art. 12 nu face nici o deosebire în această privință și ca atare termenul este a se calcula și în aceste cazuri tot dela pronunțare.

Că, astfel fiind, cu drept cuvânt și cu o exactă aplicare a principiilor legii. Curtea de fond a decis că apelul introdus de recurent peste trei zile dela pronunțare este tardiv, astfel că motivul I de casare este nefondat și urmează a fi respins.

Considerând că, prin respingerea acestui motiv urmează a se respinge și recursul, fără a se mai discuta celelalte motive de casare, deoarece odată ce apelul a fost tardiv introdus, devine inutil a se mai examina dacă cererea intimatului către Tribunal trebuia să prevadă domiciliul real, sau cel ales al recurentului cum se susține în motivul II, — cum și modul în care trebuiau făcută comunicarea Ordonanței Tribunalului, chestiunea pusă în discuțiune în motivul IV se referă la chestiuni de fond ce nu pot fi examinate odată ce apelul a fost tardiv introdus.

Pentru aceste motive, respinge.

## CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. I-a

*Audiența dela 17 Februarie 1932*

Președinția D-lui G. T. Ionescu, consilier

Mihail Bunghețeanu cu Banca Generală de Credit și Economie

DOTĂ: — IMPRUMUT. — IPOTECA ASUPRA IMOBILULUI DOTAL. — AUTORIZAREA TRIBUNALULUI. — ACT DE CONT CURENT GARANTAT CU IPOTECA. — DACĂ DEPĂȘEȘTE AUTORIZAREA DATĂ. — ART 1253 COD. CIVIL.

Faptul că soții au contractat la o Bancă un împrumut printr'un act de cont-curent garantat cu ipotecă asupra imobilului dotal, atunci când autorizația Tribunalului a fost dată pentru contractarea pur și simplu a unui împrumut ipotecar, nu este de natură a atrage anularea acelu împrumut, ca depășind limitele în care a fost încuviințat, de oarece contul curent nu constituie o garanție în plus peste garanția ipotecară admisă de autoritatea judecătorească, care să agraveze situația imobilului dotal ipotecat, căci din contră, ipoteca constituie o garanție a actului de cont curent; iar singurul fapt agravant care ar decurge din împrejurarea că prin sistemul contului curent dobânzile adăugându-se la capital produc un spor care depășește cu mult dobânda stabilită de Tribunal prin jurnalul său, nu poate atrage nulitatea a însuși actu-

lui de împrumut, ci numai reducerea dobânzilor la cifra la care au fost limitate.

No. 56. — Respins apelul făcut de către Mihail Bunghețeanu în contra ședinței civile cu No. 1120 din 12 Noembrie 1930 a Tribunalului Ilfov S. III în proces cu Banca Generală de Credit, Economie și Depuneri.

### Curtea,

Asupra apelului de față făcut de către Mihail Bunghețeanu în calitate de soț dotal în contra ședinței civile No. 1120 bis din 12 Noembrie 1930, a Tribunalului Ilfov Secția III-a c.c., prin care i s'a respins ca nefondată acțiunea intentată împotriva Băncii de Credit și Economie S. A. pentru anularea actului de cont curent garantat cu ipotecă autentificat de Trib. Ilfov S. Notariat la No. 30807/929, precum și a actului adițional de cont curent garantat cu ipotecă autentificat la No. 35275/929, pe motiv că împrumutul nu s'a făcut în cadrul autorizației dată de Tribunal.

Având în vedere actele de la dosar, susținerile orale și concluziunile scrise depuse de părți.

Având în vedere că în fapt se constată următoarele:

Maria Bunghețeanu, soția apelantului, a fost autorizată de Tribunalul Ilfov secția tutelélor, prin jurnalul No. 9054 din 6 Octombrie 1929, să contracteze un împrumut ipotecar în primul rang, asupra imobilului său dotal din București str. Viitor No. 182 în sumă de 80.000 lei, cu dobândă anuală de 18—20% pe termen de doi ani, unul obligator unul și facultativ.

Pe baza acestui jurnal intervine între Banca de Credit și Economie S.A- ca creditoare și Maria M. Bunghețeanu și M. Bunghețeanu ca soț dotal și pentru autorizație ca debitori, un act de cont curent garantat cu ipotecă, prin care Banca de Credit și Economie le deschide un credit până la suma de 40.000 cu o dobândă de 18% pe un an plus 1% lunar comision, iar prin actul adițional de cont curent creditul se mărește până la suma de 80.000 lei.

După încheierea acestor acte și după încasarea sumelor de bani cu cari se împrumutase, la 13 Aprilie 1930 apelantul Mihail Bunghețeanu, în calitate de soț dotal cheamă în judecată pe Banca de Credit și Economie pentru ca să se anuleze aceste acte, pe motiv că ele au fost încheiate cu nesocotirea condițiilor fixate prin jurnalele Tribunalului Ilfov Secția Tutelélor care autoriză împrumutul.

Trib. Ilfov Secția III-a, la care s'a repartizat spre judecare această acțiune, prin ședința cu no. 1120 bis din 12 Noembrie 1930, o respinge, motivând că reclamantul nu se poate plânge că actele nu sunt făcute în cadrul autorizației dată de Tribunal, deoarece actul de cont curent care s'a făcut este în favoarea însuși a reclamantului, iar dacă dobânzile exced suma prevăzută în autorizația Tribunalului, această chestiune nu poate fi discutată de cât înaintea Tribunalului de Notariat și în tot cazul faptul că dobânzile depășesc cifra fixată de Trib. Tutelélor nu poate atrage nulitatea a însuși actului de ipotecă.

În contra acestei ședinței Mihail Bunghețeanu face

apelul pe care Curtea este chemată astăzi să-l judece.

Având în vedere că în apel, apelantul și-a întemeiat cererea de anulare pe aceleași motive ca și naintea primei instanțe susținând că această anulare rebue pronunțată, deoarece actele de împrumut au depășit marginile autorizației Tribunalului Tutelilor și anume :

1. S'a încheiat un act de cont curent, garantat cu ipotecă și un act de împrumut simplu, din care cauză dobânda prevăzută la maximum 20% anual, prin sistemul contului lunar se cifrează la 40% și

2. Termenul care fusese prevăzut în mod expres în jurnalul Tribunalului cu obligația pe cel puțin un an a fost complectamente înlăturat în actele încheiate cu Banca intimată.

În ce privește primul motiv, referitor la faptul că între părți a intervenit un act de cont curent garantat cu ipotecă, iar nu un împrumut ipotecar simplu așa cum prevede autorizația Tribunalului.

Considerând că atunci când Tribunalul Tutelor a încuviințat cererea soților Bunghețeanu de a contracta un împrumut ipotecar a limitat numai suma până la concurența căreia se pot împrumuta și dobânda pe care o vor putea plăti pentru ca prin grevarea cu ipotecă al imobilului dotal, averea dotală pe cât cu puțință să nu fie periclitată, forma contractului din moment ce nu agravează situația imobilului ipotecat fiind indiferentă.

Că deci faptul că împrumutul în speță s'a făcut printr'un act de cont curent garantat cu ipotecă, formă sub care în generalitatea cazurilor Băncile acordă împrumuturi nu poate fi privit ca o derogare de la condițiile sub care Tribunalul a încuviințat împrumutul, contul curent neconstituind o garanție în plus peste garanția ipotecară încuviințată de Tribunal ci din contră ipoteca constituind o garantare a contului curent.

Că singurul fapt agravant care ar decurge din împrejurarea că prin sistemul contului curent, dobânzile adăogându-se la capital produc un spor care depășește cu mult dobânda fixată de Tribunal în jurnalul de autorizare, nu numai că nu poate atrage nulitatea însăși a actelor de împrumut, ci cel mult reducerea dobânzilor la cifra fixată de Tribunal, dar încă în speță nu mai poate atrage nici una din consecințele la care tinde apelanta, față de declarația Băncii intime, făcută atât în ședință cât și prin concluziile scrise, că înțelege să reducă dobânda la cea fixată prin jurnalul Tribunalului și că nu înțelege a urmări și a se despăgubi din imobilul ipotecat, decât în limitele sume și a procentelor încuviințate de Tribunal, declarație de care Curtea luând act, urmează a înlătura acest prim motiv de apel și temeiul acțiunii.

În ce privește motivul de al doilea referitor la faptul că termenul împrumutului prevăzut în jurnalul Tribunalului nu a fost respectat în actele de împrumut.

Având în vedere că într'adevăr în jurnalul de autorizare dat de Trib. Tutelor se prevede că termenul

împrumutului este de doi ani, din care unul obligatoriu și altul facultativ, iar în contractul de împrumut intervenit între părți stipulându-se că în caz de denunțarea contului curent, soldul debitor devine exigibil de plin drept, face că acest termen să poată fi scurtat sub limita fixată de Tribunal.

Considerând însă că termenul fixat în act are ca efect numai de a împiedica pe creditori ca să ceară mai înainte plata datoriei și deci să nu poată fi executat debitorul înainte de a fi sosit termenul, în speță de a nu putea fi executați soții Bunghețeanu înainte de un an prevăzut ca obligatoriu în jurnalul Tribunalului, ori în cazul de față denunțarea contului curent a avut loc la Noembrie 1930 deci după un an de la încheerea contractului de împrumut (Octombrie 1929) astfel că soții Bunghețeanu nu se mai pot plânga că anul obligatoriu nu a fost respectat, încât și din acest punct de vedere acțiunea intentată de către N. Bunghețeanu ca soț dotal este lipsită de temei și prin urmare și apelul întemeiat pe aceleași motive urmează a fi respins de Curte.

În ce privește cheltuelile de judecată, Curtea apreciind le fixează la suma de 1.000 lei pe care apelanții urmează a fi obligați să o plătească Băncii intime.

Pentru aceste motive, redactate de D-I Consilier Siliu Rădulescu, respinge.

Semnați; G. T. Ionescu, D. Tomida, S. Rădulescu

---

## Bibliografie

---

A apărut:

**Organizarea Statului**

în timpul

**Domniei lui Cuza-Vodă**

de

**Andrei Rădulescu**

Consilier la Curtea de Casație

Profesor Universitar

Membru al Academiei Române

Tip. „Cartea Românească“.

---